

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 262g/2021 și nr. 288g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă

*(taxa de stat în cazul acțiunilor formulate
de persoanele juridice insolabile)*

CHIȘINĂU

24 februarie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate pe 29 noiembrie 2021 și
30 decembrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 24 februarie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

- textul „a tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate”;
- textul „de anulare a actelor juridice fictive”;

ridicată de administratorul insolabilității, dl Oleg Iovu, în interesele S.R.L. „Comalion LCA”, parte în dosarele nr. 2-4152/21 și nr. 2-18997/20, ambele pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, de dnii judecători Andrei Ojoga și Vladislav Holban de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

3. Având în vedere obiectul sesizărilor și motivele similare care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea cazurilor într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, fiindu-i atribuit numărul 262g/2021.

A. Circumstanțele litigiilor principale

a) *Circumstanțele cauzei civile nr. 2-4152/21 (sesizarea nr. 262g/2021)*

4. La 24 februarie 2021, S.R.L. „Comalion LCA”, în proces de insolabilitate, a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Grafit-Pro” și dlui Ivan Negară, prin care a solicitat, *inter alia*, declararea nulității unor contracte de vânzare-cumpărare.

5. La 29 martie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a emis o încheiere prin care a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată.

6. La 29 septembrie 2021, pârâții au depus o cerere prin care au solicitat instanței să oblige reclamantul la plata taxei de stat, invocând inaplicabilitatea

în această cauză a dispozițiilor articolului 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

7. La 8 și, respectiv, la 18 noiembrie 2021 administratorul insolvenței, dl Oleg Iovu, a ridicat, în interesele S.R.L. „Comalion LCA”, excepția de neconstituționalitate a textului „a tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate” din articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

8. Prin Încheierea din 26 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

b) Circumstanțele cauzei civile nr. 2-18997/20 (sesizarea nr. 288g/2021)

9. La 9 octombrie 2020, S.R.L. „Comalion LCA”, în proces de insolvență, a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Construct-Major-Centru”, S.R.L. „Comalion & Co”, S.R.L. „Sinis”, dlor Grigore Platica, Ivan Negară și Vadim Baciuc, prin care a solicitat anularea unor acte juridice încheiate în perioada anilor 2013-2015 și încasarea prejudiciului suportat.

10. La 15 octombrie 2020, prin Încheierea Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare.

11. La 14 iulie 2021, pârâții au depus o cerere prin care au solicitat instanței să oblige reclamantul la plata taxei de stat, invocând inaplicabilitatea în această cauză a dispozițiilor articolului 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

12. Prin Încheierea protocolară din 14 iulie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, i-a acordat reclamantului un termen pentru achitarea taxei de stat și a explicat că neachitarea constituie un motiv pentru scoaterea cererii de pe rol.

13. La 23 noiembrie 2021, reclamantul a solicitat un termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat. Totodată, administratorul insolvenței, dl Oleg Iovu, a ridicat, în interesele S.R.L. „Comalion LCA”, excepția de neconstituționalitate a textului „de anulare a actelor juridice fictive” din articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

14. Prin Încheierea din 29 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

15. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.”

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

16. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 86

Amânarea și eșalonarea plății taxei de stat

„(1) Judecătorul, până la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținând cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

(2) Persoanele juridice declarate în stare de insolvabilitate, la introducerea în instanța de judecată a acțiunilor de urmărire a creanțelor debitoare, **de anulare a actelor juridice fictive** sau frauduloase, a garanțiilor acordate, a **tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate**, precum și la atacarea hotărârilor judecătorești adoptate pe marginea acestor litigii, plătesc taxa de stat după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a hotărârii.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepțiilor de neconstituționalitate

17. Autorul sesizărilor susține că textele contestate sunt confuze și nu sunt suficient de clare cu privire la faptul dacă persoana juridică insolvabilă poate solicita amânarea plății taxei de stat și în cazul acțiunilor privind anularea unor tranzacții sau acte fictive încheiate între terți în dauna sa sau doar în cazul în care aceasta este parte la asemenea tranzacții sau acte. Totodată, autorul susține că prevederile contestate nu precizează dacă acestea sunt aplicabile și în cazul actelor juridice încheiate în dauna reclamantului, înainte de a fi declarat insolvabil.

18. Autorul afirmă că dispozițiile contestate ar fi contrare articolelor 1 alin. (3), 16, 20 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

19. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

20. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

21. Curtea notează că excepțiile de neconstituționalitate ridicate de reprezentantul părții în cele două procese sunt formulate de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

22. Curtea reține că obiectul excepțiilor de neconstituționalitate îl constituie textele „a tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate” și „de anulare a actelor juridice fictive” din articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Curtea observă că instanțele examinează cererile pârâților de obligare a reclamantului la plata taxei de stat și admite că acestea ar putea să aplice textele contestate la soluționarea cauzelor în care au fost ridicate excepțiile.

23. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de drept comun.

24. Autorul sesizărilor susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) [*statul de drept*], 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul liber la justiție*] și 23 [*calitatea legii*] din Constituție.

25. Cu privire la articolele 1 alin. (3) și 16 din Constituție, Curtea observă că autorul excepției nu a prezentat critici de neconstituționalitate și nu a argumentat contrarietatea textului contestat cu normele constituționale invocate.

26. Totodată, Curtea reiterează că articolele 1 alin. (3), 16 și 23 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea HCC nr. 15 din 28 aprilie 2021, § 20; DCC nr. 73 din 27 mai 2021, §§ 16-17).

27. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, Curtea constată că autorul ei îi solicită să clarifice dacă acțiunile în justiție cu privire la anularea unor tranzacții sau unor acte juridice fictive, încheiate de terți în dauna reclamantului – debitor insolubil – și înainte ca acesta să fi fost declarat insolubil, beneficiază de amânarea plății taxei de stat, așa cum este prevăzut de articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

28. Curtea conchide că sub aparența unor critici referitoare la neclaritatea prevederilor contestate, autorul sesizărilor își exprimă, de fapt, dezacordul cu modul în care ar putea fi interpretate și aplicate prevederile contestate în cauzele respective. În acest sens, Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 89 din 15 iunie 2021, § 27).

29. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea reține că nu este incident articolul 20 din Constituție, iar pe cale de consecință, nici dreptul garantat de articolul 23 din Constituție.

30. Prin urmare, Curtea constată că sesizările privind excepția de neconstituționalitate nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se *declară inadmisibile* sesizările nr. 262g/2021 și nr. 288g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din articolul 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

- textul „a tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate”;
 - textul „de anulare a actelor juridice fictive”,
- ridicată de administratorul insolvenței, dl Oleg Iovu, în interesele S.R.L. „Comalion LCA”, parte în dosarele nr. 2-4152/21 și nr. 2-18997/20, ambele pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 24 februarie 2022
DCC nr. 27
Dosarul nr. 262g/2021